

Laat ons lekker sporten

Kinderen onderzoeken gedrag van ouders langs de kant (...)

Laat ons lekker sporten

Kinderen onderzoeken gedrag van ouders langs de kant (...)

Onder redactie van

Nicolette Schipper-van Veldhoven

Alida Boks

Onderzoekers

De Archimedesgroep van de Da Costaschool in Soest

Jonah, Maurits, Amanda, Annemarijn, Luuk, Luuk, Niek

Samen
naar een veiliger
sportklimaat

Tekeningen
Groep 8 van de Da Costaschool in Soest

Vormgeving
Raimond Hof – Hofcommunicatie

Omslagtekening
Vivienne

Foto pagina 6
De Archimedesgroep van de Da Costaschool in Soest

Drukwerk
Drukkerij Tesink B.V.

Inhoud

Woord vooraf	7
Inleiding	9
Onderzoek	11
Uitkomsten	12
Interviews	17
Wat groep 8 ervan vindt	21
Adviezen aan ouders	25
Adviezen aan sportverenigingen	27
Een stukje extra informatie	29

Archimedesgroep

We winnen veel
met sport!

Woord vooraf

Wat een goed idee!

Sport is erg leuk en fijn om te doen. Dat weet ik al sinds ik zelf een jong kind was. Bovendien is sport ook nog eens gezond en je leert er veel van. Daarbij is het wel belangrijk dat sport ook echt een spelletje blijft. Ik zeg wel eens: als sport geen spel meer is, dan komen de problemen.

Daarmee bedoel ik dat het plezier voorop moet staan. Natuurlijk, je mag best verdrietig of zelfs een beetje boos zijn als je eens verloren hebt, dat was ik ook wel eens. Maar het leuke van sport is dat je het altijd weer opnieuw kunt proberen en eerlijk is eerlijk, soms is een ander gewoon beter. De laatste tijd lijkt het wel alsof niet alle mensen langs het sportveld er ook zo over denken. Dat is jammer, want daardoor hoor je geroep en geschreeuw van allerlei dingen die het spelletje er niet leuker op maken.

Fijn dat de leerlingen van de Archimedesgroep van de Da Costa-school in Soest daar wat aan willen doen. Ik woon ook in Soest en ben trots op jullie.

Wat een goed idee op te schrijven wat ouders langs de kant allemaal roepen en wat jullie daar dan van vinden.

Want naar jullie zullen ze vast wel luisteren!

André Bolhuis

Voorzitter NOC*NSF

"Pietertje kon niet voetballen. Hij werd door zijn coach in de spits gezet.

O wacht, ik heb nog niet verteld dat Pietertjes ouders er ook waren en geloof mij, die waren fanatiek. Maar nu weer naar Pietertje. Hij werd dus in de aanval gezet. Op een gegeven moment kreeg hij de bal. Pietertje rende zo hard als hij kon naar de goal. Net toen hij wilde schieten viel hij. Iedereen langs de kant riep: 'BOE! SLECHT PIETERTJE. DIE HAD MOETEN ZITTEN!' Pietertje was zo verdrietig. Hij rende van het veld en hij werd nooit meer op het speelveld teruggezien. O ja en zijn team verloor die wedstrijd met 2-0." (S, 11 jaar)

Inleiding

Kinderen willen sportplezier; kinderen willen dat ouders langs de lijn zich niet te fanatiek gedragen, zeker hun eigen ouders niet!

Dat is de glasheldere boodschap in dit boekje.

Te fanatieke ouders, daar zijn de kinderen het over eens, zijn niet goed voor de sfeer. Ze roepen te hard, ze mopperen als het niet lekker loopt, ze klagen over de scheidsrechter en doen soms net alsof ze de coach zelf zijn. En het belangrijkste... ze vergeten dan aan te moedigen. Dit is de conclusie van de Archimedes-sportonderzoeksgroep.

"Wat ik wil is dat mijn ouders vooraf zeggen: 'Nou, als je een beetje je best doet, dan gaat het altijd lukken. Wij staan achter je en duimen voor je'. Want als ouders dat zeggen, raak ik niet afgeleid en gaat het vanzelf goed. Ook kan ik ze dan later vertellen wat ik ervan vond."

Annemarijn van der Stappen en Amanda Buijtenhuis (beiden 11 jaar) bezoeken samen een pupillenwedstrijd bij VVZ'49. Dat deden ze voor het onderzoek dat ze verrichten voor het

NOC*NSF. Ze gaven op Sportpark Zonnegloren niet alleen hun ogen, maar vooral hun oren de kost. Toen ze een man hadden ontdekt, die veel schreeuwde, stapten ze op hem af. Met een

vragenlijstje, dat ze van tevoren thuis hadden opgesteld.

Amanda: 'Hij vond het goed dat we hem vragen stelden, maar hij keek ons niet aan. Hij was met de wedstrijd bezig en bleef tussen-

door schreeuwen naar de jongens die jonger zijn dan wij. Hij liet merken dat hij er was, maar zei geen leuke dingen. Hij zei dat hij te veel schreeuwt. Hij vindt ook dat zijn zoon na de wedstrijd wel

iets doet met wat hij zegt, maar tijdens de wedstrijd niet.' Annemarijn: 'Hij denkt dat de jongens uit hun spel raken, als hij schreeuwt. Toch blijft hij de hele tijd roepen.'

Archimedesgroep van Da Costaschool verricht onderzoek voor NOC*NSF Schreeuwen en schelden langs de lijn

schreeuwen en schelden langs de lijn door ouders gebeurt vooral bij individuele sporten. Het onderzoek is nog niet afgerond, deze voorzichtige conclusie te trekken.

lijkt uit een gesprek met zeven jongens, allen 11 jaar, van de Da Costaschool. Ze vormen de Archimedesgroep die eens per week bijeenkomt voor speciale projecten, onder leiding van docente Alida Bots. Het onderzoek van het NOC*NSF verze-kerde onderzoek naar het gedrag van ouders langs de lijn en hoe zij reageren op geschreeuw en schelden van vaders en moeders. Het onderzoek is nog in de analysefase, slappen alvast dat mannen vaak erger zijn dan vrouwen.

deze duurovraag
dus dat was niet
leuk. na afloop riep
iedereen toe tegen de
scheidsrechter zelfs de tegenstander
het publiek dan want
de coach zij ook dat
het een penalty was
dus iedereen schelden
behalve de tegenstander
natuurlijk
dat was niet leuk voor
ons dat je nu al zo
een partijdige scheidsrechter hebt
dat
in de grond
de andere
een schou

Annemarijn van der Stappen en Amanda Buijtenhuis.
Aansluitend in boekvorm uit. Foto: Soester Courant

Onderzoek

Zeven kinderen van groep 8, de Archimedesgroep van de Da Costaschool in Soest, hebben onderzoek gedaan naar het gedrag van ouders langs de lijn op het sportveld. Op een aantal zaterdagochtenden tijdens voetbal- en hockeywedstrijden, hebben de kinderen geobserveerd wat ouders roepen, zeggen of schreeuwen tegen de kinderen die een wedstrijd aan het spelen zijn. Al deze observaties zijn vervolgens gegroepeerd en geanalyseerd. Wat is positief, wat negatief, wat algemeen of gericht op een actie, waren de ouders enthousiast of schreeuwerig? Daarna zijn de kinderen nog een keer gaan observeren om in kaart te brengen (turven) welk gedrag nu het meeste voorkomt. Een aantal kinderen hebben ook een interview langs de lijn gehouden met een ouder. Vervolgens is hun gevraagd conclusies te trekken en adviezen te geven.

Daarnaast is aan alle kinderen van groep 8 gevraagd een stukje te schrijven of een tekening te maken, over wat zij nu vinden van het gedrag van ouders langs de lijn.

Enthousiaste, aanmoedigende opmerkingen worden het meest gemaakt:

"Kom op";
"Zet door";
"Nog een keer".

Soms ook met een aanwijzing erin, zoals:

"Opletten";
"Even pit erin";
"Dat is werk".

Gericht op bewegen:

"Goed lopen";
"Omdraaien";
"Gebruik je lange benen";
"Laat je zakken".

Gericht op de persoon:

"Bied je aan";
"Beetje druk zetten";
"Blijven kijken".

Gericht op het spel:

"Diep";
"Weg bij die man";
"Schieten";
"Scoren";
"Meer naar binnen";
"Spitsen maar".

THUIS
TEAM 1

0

1

BEZOEKERS
TEAM 2

Uitkomsten

Observaties langs de lijn

Iets minder vaak complimenten als:

"Goed zeg";
"Lekker";
"Mooi geschoten";
"Mooie actie";
"Dit is een goeie".

Het minst vaak, maar nog redelijk veel, werd er geschreeuwd:

"Afgeven";
"Pak hem";
"Helpen";
"Duwen".

Of negatiever:

"Prut zeg";
"Slecht verdedigd";
"Laat maar liggen" (over een kind dat op de grond lag);
"D'ruit".

De scheidsrechter was ook geregeld degene die het moest ontgelden:

"Heb je een bril nodig?";
"Verkeerde beslissing";
"Haal eens een andere scheids";
"Rotscheids".

THUIS
TEAM 1

0 1

BEZOEKERS
TEAM 2

Observatieformulier onderzoek 'ouders langs de lijn'

Naam observator: *Annemarijn*

Datum: *23-11-2013*

Team en vereniging: *MHC Soest*

Wedstrijd: *1-1*

Gedrag ouders / begeleiders langs de lijn

Wat werd gezegd of gedaan?	Hoe vaak kwam dit voor?	Wanneer in de wedstrijd (welk moment?)	Wie deed / zei dit?
Op schuiven afstand naar achter elke complimenten even rit erin dat is werk dat toe dan ja goed zo nog een keer mooi huppeke dat goed namen poepen pak hem achter je die heb je goed zo ja huppe daar moeten we zijn spitsen man	de hele wedstrijd door	als ze naar het goal gaan of als ze een fout maken	<i>ouders coach</i>

Complimenten dat is werk ja goed zo mooi dat goed goed zo dit zijn de goeie mooie actie goed gedaan

Ze wijzen op fouten opschuiven afstand naar achter even rit erin nog een keer pak hem achter spitsen maar blijven kijken meer naar binnen de grote cirkel in neem dan

*1-1
songen*

Conclusie

Er wordt vooral veel geroepen als een team op verlies staat of als ze richting goal gaan. De kinderen gaven aan dat ze enthousiaste aanmoedelingen wel fijn vinden, maar dat de ouders wel iets minder mogen schreeuwen langs de kant en ook minder kritiek hoeven te geven.

Laat ons lekker sporten

Interviews

Interview kind met ouder

- Interviewer: Schreeuwt u veel?
- Meneer: Nee, ik vind dat niet kunnen. Ik geef alleen tips.
- Interviewer: Vindt u dat mensen langs de lijn veel schreeuwen?
- Meneer: In het algemeen niet, een beetje.
- Interviewer: Luisteren de spelers?
- Meneer: Soms, als het goede tips zijn.
- Interviewer: Bent u wel eens boos op de spelers?
- Meneer: Nee, een beetje teleurgesteld wel.
- Interviewer: Denkt u dat spelers het fijn vinden als u schreeuwt?
- Meneer: Nee, ze vinden het niet fijn en zijn vaak uit hun spel.

Interview kind met ouder

- Interviewer: Wat vindt u van het gedrag van de ouders langs het veld, gericht op hun kind?
- Meneer: Volgens mij gaat het wel goed, of niet soms?
- Interviewer: Dus u vindt niet dat u zoveel schreeuwt? Want u maakt er een aardig potje van.
- Meneer: Oh echt? Nou bedankt dat je het zegt, ik zal er wat meer op gaan letten.

Conclusie

Eigenlijk weten ouders het dus wel dat schreeuwen niet zo veel doet en dat aanwijzingen niet echt aankomen. Soms hebben ze echter niet door dat ze het doen. Hun kind schaamt zich er dan voor...

Laat ons
lekker sporten

Interview kind met ouder

- Interviewer: Roept u veel?
- Meneer: Ja, eigenlijk te fanatiek.
- Interviewer: Wat doet u als ze gewonnen hebben?
- Meneer: Dan ga ik heel hard juichen.
- Interviewer: Wat doet u als ze verloren hebben?
- Meneer: Teleurgesteld zijn en schreeuwen en dan is mijn hele weekend verpest.
- Interviewer: Vindt u dat de mensen langs de lijn veel roepen?
- Meneer: Ja, vooral de ouders schreeuwen te veel.
- Interviewer: Denkt u dat als u een tip geeft aan een speler deze er wat mee doet?
- Meneer: Tijdens de wedstrijd niet, voor de wedstrijd wel.

Interview kind met kind

- Interviewer: En wat vind jij van je vader die langs de kant staat te schreeuwen?
- Kind: Uh, nou soms schaam ik me er een beetje voor, want dan hoor je de coach en dan hoor je mijn vader erbovenuit schreeuwen.
- Interviewer: Dus jij vindt dat niet zo leuk?
- Kind: Nee.

“Verder wil ik dat mijn ouders komen als ik wedstrijden speel, want dan kunnen ze me steunen. En er verder een gezellige avond van maken.”

"Ik heb het liefst dat ouders en toeschouwers gewoon kijken en tips geven. En niet de spelers van de coach overnemen. Mijn vader is vaak bij voetbalwedstrijden. Soms is dat fijn, maar soms is hij wat te fanatiek en dan is dat best wel irritant."

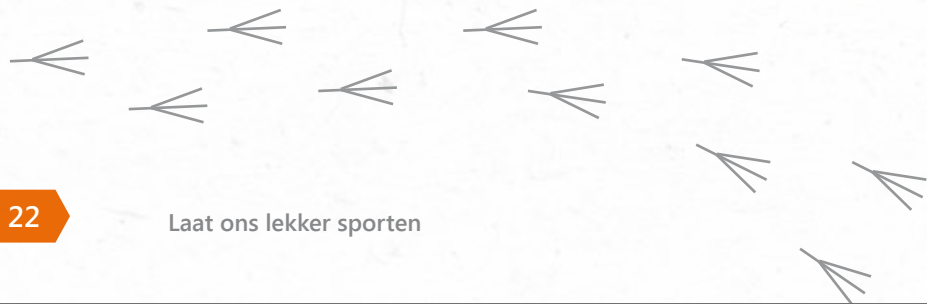
“Een keer was een vader heeeel fanatiek. Toen de scheidsrechter een fout maakte, rende hij het veld op en zei dingen die ik hier beter niet kan herhalen”.

"Ik zit zelf op voetbal. Ik heb heel vaak meegemaakt dat ouders langs de lijn naar elkaar schelden."

"Ik heb een keertje meegemaakt dat een jongen werd uitgescholden door een man van rond de veertig. De jongen zat langs de lijn een warming-up te doen, maar ja, de man zei: 'He bolle, word jij niet moe?'"

"Stel je voor: het is de dag van de finale en je gaat het veld op. In een van de laatste minuten voert je team een actie uit. Er wordt een overtreding gemaakt, maar de scheids fluit niet! Een van de ouders wordt boos! Hij rent woedend het veld op en het spel wordt stilgelegd. Dat verpest toch de sfeer!"

"Voor een kind is het fijn als het steun heeft van zijn of haar ouders. Het is alleen wel irritant als die ouders keihard staan te schreeuwen. Langs de sportlijn moet je als toeschouwer niet schreeuwen, vloeken of iets anders, wat irritant en vervelend is voor de spelers en voor de coach. Mijn mening is dat de toeschouwers tips geven en niet vloeken of keihard schreeuwen. Roepen waar en hoe de spelers moeten staan, is de taak van de coach, die heeft de leiding en moet geen last hebben van de toeschouwers. En de spelers ook niet, omdat ze ook door al dat geschreeuw worden afgeleid, waardoor ze niet meer goed genoeg op het spel letten."

Conclusie

Kinderen vinden het fijn als hun ouders komen kijken en aanmoedigen, vooral als het op een positieve manier gebeurt en de kinderen voelen dat ze gesteund worden. Schreeuwende mensen maken het spel niet leuker. Van schreeuwen en schelden gaat niemand beter spelen, kinderen raken zelfs afgeleid. Het is ook niet leuk voor de sportieve ouders langs de lijn die gewoon een potje voetbal of hockey van hun kind willen zien.

moet niet schreeuwen
 je schreeft als je schreeuwt schreeu dan niet te hard.
 want dan kunnen de kinderen niet concentreren.
 je moet geen negatieve dingen schreeuwen.
 je kan •

1. als de scheids fluit kan dat je commentaar opleveren
2. als het de hele wedstrijd zo gaat is er geen lol meer aan.
3. je raakt afgeleid
4. je kan zich geen schamen voor hun ouders

Wel doen

Complimenten geven.

Moedig aan (alleen complimentjes, niet negatief)!

Wees positief.

Spreek moed in als de kinderen achter staan.

Laat de kinderen lekker sporten, het is hun spel.

Zorg dat sport voor de gezelligheid is.

Beheers u, het is een spel en geen loterij.

Niet doen

Negatieve dingen roepen/
beledigende dingen schreeuwen.

Schelden. Nooit!

Tips en tactische/technische
aanwijzingen geven. Deze geeft
de coach.

Naar de scheids schreeuwen.

Naar de grensrechter schreeuwen.

Adviezen aan ouders

Drie redenen waarom u langs de kant geen negatieve dingen moet roepen of schreeuwen:

1. Het verpest de sfeer.
2. U leidt de spelers af, ook al bedoelt u het goed.
3. De kinderen kunnen zich schamen voor hun ouders.

Niet
 Schelden en Schreeuwen op
 het **VELD**!!!

- U mag bij het veld gaan staan, maar probeer niet negatief te zijn.
- Vraag bijvoorbeeld of uw kind het wel leuk vindt als u veel of weinig schreeuwt.
- Geef weinig aanwijzingen als ouder, want dat doet de coach wel.
- Blijf rustig, want schelden lost niks op, dan voelt uw kind zich alleen maar rotter.
- Het is maar een spel, dus draaf niet door.
- Ga gezellig met elkaar dingen doen.

Let tijdens de wedstrijden op mensen die schreeuwen. Ga naar hen toe en vraag ze vriendelijk of ze willen stoppen met schreeuwen. Blijf in alle gevallen vriendelijk.

En het lijkt ons goed als ouders die tijdens de wedstrijd te veel schreeuwen, een gele of rode kaart krijgen en dan bijvoorbeeld tot aan het einde van de wedstrijd in het clubhuis moeten zitten.

Adviezen aan sportverenigingen

*Wij van groep 8, het NOC*NSF-onderzoeksteam van de Da Costa-school in Soest, hebben dit boekje geschreven en wij vinden het fijn als sportverenigingen deze boekjes willen verkopen. Er staat in hoe ouders moeten omgaan met het gedrag langs de lijn. Want ons viel op dat er veel, te veel langs de lijn wordt geschreeuwd. Wij hopen dat mensen op dit gedrag gaan letten en willen daartoe de volgende adviezen geven:*

Organiseer met een aantal mensen een avond waarbij je praat over sportiviteit; dit boekje kan dan worden besproken en na afloop kan iedereen een boekje meenemen.

Leg deze boekjes in de kantine en/of maak flyers.

Als iemand heel hard langs de kant staat te schreeuwen, zeg daar dan wat van of geef een boekje.

Stel een ambassadeur aan in de vereniging (wel een kind), iemand die voor fair play is.

Wij hopen dat jullie iets met deze tips willen doen en we horen het graag.

Een stukje extra informatie

Van kinderen tussen 6-11 jaar doet 77 procent aan sport. Twee op de drie kinderen zijn daarbij lid van een sportvereniging. De belangrijkste reden om te gaan sporten is plezier. Het omgekeerde geldt ook: de voornaamste redenen voor kinderen om weer te willen stoppen, zijn een slechte sfeer en te weinig plezier¹ in de sport.

Wat vinden kinderen belangrijk?

In dit boekje wordt verslag gedaan van een onderzoekje bij één groep acht van één school in één plaats in het midden van het land (Soest), maar toch bevestigt dit wat uit verschillende grote onderzoeken altijd weer blijkt: kinderen willen plezier op hun sportclub. Plezier staat stevast op één. Dan volgen 'lekker bewegen', 'vrienden maken', 'beter worden', 'je fit voelen'. Dat is zo'n beetje de vaste volgorde. Winnen komt bij jongens pas op plaats 6 en bij meisjes zelfs op plaats 8. De volledige lijst:

1. Plezier maken.	4. Een sport leren.
2. Lekker bewegen.	5. Je fit voelen.
3. Vrienden maken.	6. Kunnen winnen.

¹ Bron: *Sportersmonitor 2012* - zie <http://www.nocnsf.nl/sportersmonitor>.

Plezier

Plezier is voor jongere kinderen trouwens het belangrijkste ingrediënt voor leren en ontwikkelen en dus ook voor beter worden in een sport (ook voor de oudere kinderen en voor volwassenen, maar daar gaat dit boekje niet over). Plezier maakt immers dat kinderen zich veilig en vrij voelen. Als je je vrij en veilig voelt, durf je dingen uit te proberen, zonder dat je bang bent dat het niet lukt. Aanmoedigingen, complimenten en waardering voor de goede poging, helpen daarbij en houden het plezier gaande. En zo worden ongemerkt, inclusief het vallen en opstaan, grenzen verlegd en nieuwe vaardigheden aangeleerd: het schot van grotere afstand, de sprong met wat meer risico, de gewaagde pirouette, de roekeloze sprint langs de lijn. En als het niet lukt...? Niets aan de hand! Volgende keer beter.

Een Positief Zelfbeeld is goud voor elk kind!

Bovenstaande schema begint met Plezier en eindigt met Plezier, maar graag vragen wij ook aandacht voor het begrippenpaar in het midden: Positief Zelfbeeld!

Een positief zelfbeeld is goud voor elk kind! Het is de basis voor een gezonde sociale en persoonlijke ontwikkeling.

Sporten bij een sportclub kán een enorme bijdrage leveren aan de sociale en persoonlijke ontwikkeling van het kind. Kinderen leren er samen te werken, zich aan afspraken te houden, anderen te steunen, leiding te accepteren, om te gaan met tegenslag, soms ook leiding te geven. Kinderen leren dat het ene kind de sport beter beheerst dan het andere; maar ze leren hopelijk ook ieders kwaliteiten te waarderen. Naarmate de sfeer bij trainingen en wedstrijden positiever is en gekenmerkt wordt door waardering, steun en aanmoediging (natuurlijk wel binnen duidelijke regels), kan het sporten ook werkelijk deze bijdrage aan de ontwikkeling leveren.

Wilt u hier meer over weten, dan verwijzen we u graag naar het boek *Goud in elk kind*². We winnen veel met sport, of beter gezegd: we kunnen veel met sport winnen als iedereen zijn steentje bijdraagt.

De club, dat bent u!

De club is een samenspel van alle betrokkenen: de sporters, de trainers en coaches, eventuele begeleiders van het team,

² Schipper-van Veldhoven, N., Palen, H. van der, Kerk, J. van der & Schuijers, R. (Eds.) (2012). *Goud in elk kind. Jeugdsport in een pedagogisch perspectief*. Deventer: ...daM uitgeverij. Zie ook <http://www.sportenkennis.nl>.

de vrijwilligers in de kantine, de leden van de jeugd- en toernooi-commissie en bestuurders. En natuurlijk ook u als ouder van de jongere sporters. Ouders zijn er vaak, hebben goede zin en manifesteren zich. Zelfs de ouders die aanvankelijk alleen gaan omdat er 'gebracht en gehaald' moet worden, vinden het bijna altijd leuk hun kind te zien sporten en tonen zich bereid tot kleine (en soms ook grote) hand- en spandiensten. De kinderen zijn trots als hun vader of moeder er is en er ook bij hoort.

En ja... ouders zijn nu eenmaal enorm belangrijk voor de sfeer rondom het team en op de club. Vaak nog belangrijker dan de kinderen zelf. Zij zetten de toon en geven het voorbeeld. Zorg dat het 't goede voorbeeld is!

Zie ook:

<http://www.nocnsf.nl/veilig sportklimaat>

<http://www.veilig sportklimaat.nl>

Leerlingen groep 8 van de Da Costaschool in Soest

Eline

Casper

Benjamin

Tom

Lotte

Ties

Yurn

Jonah

Robin

Matthijs

Amanda

Joep

Daphne

Ceyda

Luuk D.

Maurits

Jiddo

Niek

Coen

Sibbe

Isabelle

Luuk O.

Jesper

Marloes

Tim

Annemarijn

Antoine

Esra

Vivienne

Chanté

Selimcan

Aantekeningen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....